

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - Qworzo te MERKSPLAS

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	8748
Instelling	Gemeentelijke Basisschool - Qworzo
Directeur	Conny GEENEN
Adres	Markt 17 - 2330 MERKSPLAS
Telefoon	014-63.34.93
Fax	014-63.33.74
E-mail	info@qworzo.be
Website	www.qworzo.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Merksplas
Adres	Markt 1 - 2330 MERKSPLAS
Scholengemeenschap	De Schakel
Adres	Markt 17 - 2330 MERKSPLAS
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	26/11/2012, 27/11/2012, 29/11/2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	29-11-2012
Datum bespreking verslag met de instelling	19-12-2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Erik Verhoeven
Teamleden	Jacqueline Oorts
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Curriculum	15
4.1.1 Onderwijsorganisatie	15
4.2 Begeleiding	15
4.2.1 Loopbaanbegeleiding	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
6.1 Wat doet de school goed?	19
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
6.3 Wat moet de school verbeteren?	20
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	21
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	21
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	21

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Gemeentelijke Basisschool van Merksplas bevindt zich in het centrum van de gemeente. In de nabijheid bevindt zich een basisschool van een ander net. De school werft bijna uitsluitend kinderen uit de schoolomgeving. Ook de meeste leerkrachten wonen in de onmiddellijke omgeving.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspannings- en resultaatsverplichting in de kleuterafdeling en de lagere afdeling voor Nederlands en wereldoriëntatie. Daarnaast onderzocht ze ook hoe de school de kwaliteit van de onderwijsorganisatie en de loopbaanbegeleiding van de leerlingen bewaakt en hoe het algemeen beleid vorm krijgt.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de kleuterafdeling voldoende inspanningen levert om de ontwikkelingsdoelen na te streven voor Nederlands en wereldoriëntatie en dat ze daarmee aan de verwachtingen van de overheid voldoet. Het aanbod is evenwichtig en doelgericht en de leerkrachten volgen op in hoeverre de kleuters de nagestreefde doelen bereiken. De kleinschaligheid van de kleuterafdeling en het veelvuldige informele en formele contact en overleg tussen de leerkrachten bevorderen de doordachte opbouw en de onderlinge samenhang van het onderwijsaanbod in de verschillende leeftijdsgroepen. De wijze waarop de leerkrachten de activiteiten doelgericht plannen, kan aan efficiëntie winnen zodat dit meer ondersteuning biedt voor de praktijk. De leerkrachten volgen de ontwikkelingsevolutie van de kleuters op en grijpen indien nodig gepast in. Voor kleuters met ernstige beperkingen levert de school inspanningen om vormen van geïntegreerd onderwijs te realiseren.

In de lagere afdeling voldoen de aanpak en het aanbod voor wereldoriëntatie en Nederlands. De school toont aan dat de meeste leerlingen voor deze leergebieden de eindtermen bereiken. Wereldoriëntatie krijgt een ruim aandeel in het weekrooster. Het team houdt op een doordachte manier rekening met de leerplandoelen van de verschillende domeinen. Planning, organisatie en verwerking in de praktijk tonen aan dat de school erin slaagt om voor wereldoriëntatie de leerplandoelen na te streven en te bereiken. Het aanbod is doordacht en op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen afgestemd en de verschillende domeinen komen op een evenwichtige manier aan bod. De verscheidenheid aan referentiekaders in een aantal groepen komt de samenhang en de verticale opbouw van inhouden echter niet steeds ten goede. De kansen die de leerlingen krijgen om actief ontdekkend en experimenterend de hen omringende wereld te verkennen waardoor ze ook de nodige vaardigheden verwerven en waardevolle attitudes ontwikkelen, is verscheiden maar de school toont hierbij soms voorbeelden van voorbeeldige praktijk. Het team worstelt nog enigszins met de evaluatie van en rapporteren over wereldoriëntatie door een ontbrekende gezamenlijk gedragen visie over evalueren en rapporteren en is zich daarvan bewust. Dit vormt één van de prioriteiten in de schoolwerkplanning.

Het kwaliteitsonderzoek omtrent de loopbaanbegeleiding en de onderwijsorganisatie leert dat het team voor deze processen nog groeimogelijkheden heeft. De leerkrachten zijn overwegend erg bezorgd over de wijze waarop ze de leerlingen moeten ondersteunen om het traject binnen de school succesvol en volgens eigen mogelijkheden te doorlopen. Begeleiding van leerlingen en ouders bij schoolvorderingen of zittenblijven krijgen voldoende aandacht. Alle leerkrachten trachten de ontwikkelingsevolutie van de kinderen op te volgen. De efficiëntie en de functionaliteit van de systematiek kunnen nog geoptimaliseerd worden.

De school organiseert zich op een manier waarbij aandacht wordt geschonken aan de ontwikkeling en het benutten van de talenten en interesses van de leerkrachten ten gunste van de schoolwerking. Het team kan zich bij de aanwending van lestijden en de opdrachtenverdeling bezinnen over de effecten van de organisatie op het evenwicht tussen de behoeften en het belang van de leerlingen en dat van de leerkrachten.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat het team vanuit een grote beroepsernst de opdracht ter harte neemt. Het team vormt een hecht geheel en groeit in de manier waarop het professioneel kan reflecteren over de schoolwerking. Het team beschikt over de positieve ingesteldheid om in een gedeelde verantwoordelijkheid te participeren aan het beleid. De manier waarop werkgroepen functioneren en de open overlegcultuur zijn hiervan voorbeelden. De school wordt zich meer bewust van het belang van de zorg voor eigen kwaliteit en vormen van zelfevaluatie winnen aan belang. Een duidelijke richtlijn over het gebruik van de leerplannen bij de veelvuldige stages van aspirant leerkrachten dringt zich op.

De onderwijsinspectie sluit de schooldoorlichting af met een gunstig advies voor de kleuter- en de lagere afdeling. Het gemotiveerd leerkrachtenteam laat toe de interne deskundigheid te gebruiken om de prioriteiten op een doelgerichte en doeltreffende manier uit te werken en de schoolkwaliteit ten gunste van de kinderen te optimaliseren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs

Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling levert de nodige inspanningen voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen Nederlands. Er is een evenwichtig en doelgericht aanbod voor de verschillende domeinen. Het kindvolgsysteem toont aan dat de kleuters de doelen bereiken.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling toont aan dat ze voldoende inspanning levert om de ontwikkelingsdoelen na te streven en het leerplan toe te passen. De verschillende domeinen van wereldoriëntatie komen op een evenwichtige wijze aan bod.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Actief leren

In de kleuterafdeling werken de leerkrachten vanuit een netgebonden referentiekader met leerplandoelen een geïntegreerd en thematisch aanbod uit. Daarbij komen de verschillende leergebieden op een evenwichtige wijze en in een systematische onderlinge samenhang aan bod. De decretale ontwikkelingsdoelen zijn minder bekend omdat de leerkrachten ervan uitgaan dat deze vervat zijn in de leerplandoelen. De kerngedachten van de ontwikkelingsdoelen zijn veelal impliciet herkenbaar in de klaspraktijk en in de omgang met de kleuters. Om de planning te maken, selecteren de leerkrachten de nagestreefde leerplandoelen in een netgebonden digitaal systeem. Parallelcollega's plegen overleg over de dominante doelen maar met de mogelijkheid om eigen accenten te leggen of om afspraken te maken over klasoverschrijdende activiteiten. De dagplanning is zeer summier en verwijst nauwelijks naar de activiteiten waarmee de doelen nagestreefd worden. De leidsters registreren de nagestreefde doelen maar hebben niet altijd aandacht voor doelgericht plannen. Ze plannen veeleer vanuit verantwoordings- en niet vanuit ontwikkelingsperspectief. De samenhang tussen het doel en de activiteit is niet steeds transparant waardoor het overzicht aan relevantie verliest. Het team tracht de volledigheid van het onderwijsleeraanbod te bewaken via de automatische digitale registratie van de doelen die aan bod zijn gekomen. Niet elke leerkracht is ervan overtuigd dat het overzicht daarover voldoende duidelijkheid geeft. De leerkrachten gebruiken het instrument om de doelen te registreren veeleer als een boekhoudkundig werkstuk zonder dat ze steeds intentioneel met de doelen omgaan. De mate waarin het team oog heeft voor de didactische frequentie, waarmee de doelen voor beide leergebieden aan bod dienen te komen met het oog op het intentioneel nastreven ervan, kan nog worden geoptimaliseerd.

De mate waarin de kleuters de doelen al dan niet bereiken, is af te leiden uit het kindvolgsysteem dat volgens dezelfde doelen is opgebouwd. Een aantal leerkrachten lukt erin om de kleuters uit te dagen tot experimenteren en biedt actieve werkvormen aan die de ontwikkeling van de kleuters stimuleert. De manier waarop leerkrachten hiermee omgaan is nog erg verschillend.

Curriculum Er heerst een sfeer van collegialiteit die geregeld informeel en formeel overleg
Onderwijsorganisatie mogelijk maakt. De leerkrachten maken duidelijke afspraken en overleggen over
Klasmanagement het onderwijsaanbod en de –organisatie. Ze hebben oog voor het creëren van
een positief, stimulerend klimaat tijdens de uitwerking van de thema's.

De kwaliteit van de hoekenverrijking is voor de verschillende groepen nog zeer divers.

Begeleiding In de kleuterafdeling is sinds korte tijd een vernieuwd instrument in gebruik
Leerbegeleiding waarmee de leerkrachten de ontwikkelingsevolutie van de kinderen opvolgen.
Beeldvorming Het observatieprotocol is afgestemd op de doelen die in de planning opgenomen
Zorg zijn.

Voor de observaties van de ontwikkeling van de kleuters maakte het team afspraken. Bij de aanvang van het schooljaar worden de dossiers doorgegeven en besproken en de zorgdossiers aangepast. In de loop van het schooljaar stellen leerkrachten en zorgcoördinator zorgplannen op in functie van de geobserveerde doelen en worden de eventuele problemen besproken. Tijdens de laatste maanden van het schooljaar worden de bundels aangevuld, ouders geïnformeerd en afspraken gemaakt over oudercontacten en de overstap naar het eerste leerjaar.

In een observatiebundel duiden de leerkrachten de vaardigheidsniveaus van kleuters aan. In beperkte mate worden eventuele ontwikkelingsachterstand of –voorsprong vermeld. De meeste leerkrachten gebruiken een verzorgde taal en lokken van de kleuters uit dat ze veel verwoorden, benoemen en verklanken. Ze lukken erin om een rijke talige omgeving voor de kleuters te creëren doorheen alle activiteiten.

Voor een kleuter met ernstige beperkingen organiseert de school een gonproject (geïntegreerd onderwijs). De gonleerkracht ondersteunt ook de klasleerkracht en maakt afspraken met de leerkracht lichamelijke opvoeding en de thuishtherapeuten.

Professionalisering De leerkrachten krijgen ruim de kans om bij te scholen. De gevolgde
Deskundigheidsbevordering nascholingen sluiten vaak aan bij de schoolprioriteiten die onder meer taal en
Nascholingen talenbeleid in de focus plaatsen.

Materieel beheer De school beschikt over een ruim aanbod van materialen en uitrusting die de
Uitrusting verwerking van de verschillende leergebieden ondersteunen.
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Evaluatie De leerkrachten volgen de ontwikkeling van de kleuters op met geregelde
Evaluatiepraktijk observaties en een kindvolgsysteem. De mate waarin de kleuters de doelen al
Kindvolgsysteem dan niet bereiken, is hieruit af te leiden.
Evenwichtig / representatief Met collegiale consultatie en eventueel multidisciplinair overleg wordt
Gericht op bijsturing ontwikkeling van de kleuters nauwgezet opgevolgd en ondersteund. De
eventuele interventies zijn duidelijk gericht op bijsturing.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor Nederlands. Het consequent gebruik van een onderwijsleerpakket garandeert een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. De evaluatie sluit hierbij aan.

Curriculum	De school gebruikt een actueel onderwijsleerpakket om de inhoud van het leer- gebied te bepalen. De jaarplanning bestaat uit de spreiding van de thema's doorheen het schooljaar. De leerkrachten gaan ervan uit dat het leerplan gerealiseerd wordt door een consequent gebruik van het onderwijsleerpakket. Het leerplan heeft voor hen hierin minder functionele waarde.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	De verschillende domeinen van het taalonderwijs komen op een vrij evenwichtige wijze aan bod. De domeinen spelling en vooral lezen krijgen bewust een sterke aandacht. Er worden extra initiatieven genomen om het leesplezier te bevorderen en de leerkrachten bieden lezen in gevarieerde werkvormen aan.
	De vernieuwde leerplannen kwamen onder de aandacht van het team en men maakt een aanvang met de aanpak van de interculturele gerichtheid.
	De leerkrachten bevestigen dat het aanbod van het onderwijsleerpakket met hun schoolpopulatie kan verwerkt worden. Soms gaan ze selectief om met dit aanbod of bieden ze inhoud en gedifferentieerd aan bij contractwerk.
	Het communicatieve krijgt steeds meer aandacht in de school. Naast de vele werkvormen van het leerpakket krijgen de leerlingen heel wat spreekkansen bij kringgesprekken en allerlei coöperatieve werkvormen, waarbij de leerkrachten interactieve vaardigheden aanwenden. De leerkrachten geven ook extra kansen tot gericht spreken en luisteren binnen andere leergebieden.
Materieel beheer	Het gebruik van tablets en het smartboard is opvallend. De leerlingen gaan er in verschillende groepen op een vanzelfsprekende wijze mee om. Beschikbare en eigen software wordt deskundig en doelgericht aangewend.
Uitrusting	
Leermiddelen	
Evaluatie	Het zijn vooral de toetsen van het onderwijsleerpakket en methode- onafhankelijke toetsen die aantonen dat de meeste leerlingen de doelen bereiken. De leerkrachten worstelen nog enigszins met alternatieve of gedifferentieerde evaluatievormen.
Evaluatiepraktijk	
Evenwichtig / representatief	
Evaluatie	De leerlingen krijgen een puntenrapport waarin Nederlands een beoordeling krijgt voor de verschillende domeinen. Het resultaat wordt vergeleken met de mediaan als referentiewaarde.
Rapporteringspraktijk	
Evenwichtig / volledig	
Begeleiding	De leerkrachten hebben binnen hun zorglestijden een opdracht bij het ondersteunend en remediërend handelen. Op kindvrije momenten bieden zij ondersteuning aan zwakkere leerlingen, waarbij naast andere leergebieden ook verschillende domeinen van Nederlands aandacht krijgen. De organisatievorm leidt geregeld tot een inhoudelijk parallelle klasexterne werking met een deelgroep. De leerkrachten overleggen over het rendement ervan op leerlingenniveau met de klastitularis en de zorgcoördinator. Voor kinderen met geattesteerde problemen voorziet de school compenserende maatregelen. In overleg met het CLB en de ouders is er voor enkele leerlingen
Leerbegeleiding	
Beeldvorming	
Zorg	

een aangepast leertraject in de vorm van curriculumdifferentiatie.

Het leerlingvolgsysteem bevat de gegevens van de resultaten voor spelling en lezen. Vaak resulteert de analyse van de gegevens en de resultaten tot een remediërend individueel, aanbod. De manier waarop de leerkrachten met de analyse omgaan, is nog verschillend.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen voor wereldoriëntatie, wat blijkt uit de beschikbare outputresultaten zoals de resultaten van gestandaardiseerde toetsen en de resultaten in het vervolgonderwijs. Een graduele en verticale opbouw draagt bij tot een zekere samenhang en een volledig aanbod voor dit leergebied.

Curriculum	De referentiekaders waarop de leerkrachten zich baseren om de
Onderwijsaanbod	onderwijsinhouden van wereldoriëntatie te bepalen, zijn vrij divers. Het gaat om
Referentiekader	een verscheidenheid van handleidingen en publicaties waaruit leerkrachten hun
Planning	inspiratie putten. Niet alle leerkrachten begrijpen dat de samenhang en de
Evenwichtig en volledig	opbouw van het aanbod hierdoor bemoeilijkt worden.
Samenhang	
Brede harmonische vorming	Door middel van een digitaal platform kiezen de leerkrachten leerplandoelen bij
Actief leren	de thema's of de activiteiten voor wereldoriëntatie. De leerplannen spelen
	daarbij een minder belangrijke rol.

De wijze waarop de leerkrachten aandacht schenken aan een evenwichtig en volledig curriculum, een samenhang tussen de domeinen binnen het leergebied of met andere leergebieden, de didactische aanpak die uitnodigt tot actieve leer- en werkvormen is uiteenlopend. Een aantal leerkrachten toont hierbij en voorbeeldige onderwijspraktijk.

Het team heeft bijzondere aandacht voor het domein techniek en beschikt over extra materiaal om dat te realiseren. De school scoort voor dit domein ook hoog op gestandaardiseerde toetsen.

De scores van genormeerde toetsen toonden een vrij zwak resultaat van de school in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde of met de resultatenscores van vergelijkbare scholen. Het team analyseerde de resultatengegevens en zette een proces op om de aanpak van wereldoriëntatie te optimaliseren.

De leerkrachten gebruiken doelgericht de eigen omgeving. De meeste klassen gaan geregeld op leeruitstap waarbij de thema's vertrekken vanuit waarnemingen en het onderwijs zo actief en werkelijkheidsgericht wordt.

Curriculum	In de meeste groepen realiseren de leerkrachten een gevarieerd aanbod voor
Onderwijsorganisatie	wereldoriëntatie met veel kansen voor ontdekkend leren, vaak door het gebruik
Klasmanagement	van interactieve werkvormen.

Materieel beheer	De leerlingen krijgen op sommige momenten een tablet ter beschikking en
Uitrusting	gebruiken dat op een doeltreffende manier om informatie op te zoeken of om via
Leermiddelen	barcodescanning toegang te krijgen tot websites.

<p>Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig / representatief</i></p>	<p>Niettegenstaande het team de verwerking van het leergebied wereldoriëntatie evalueerde, is er nog geen duidelijke visie op evalueren van wereldoriëntatie. De wijze waarop de leerkrachten daarmee omgaan is divers. De visie van de eigen koepel zoals die verwoord is in het richtsnoer voor wereldoriëntatie is geen vertrouwde materie voor het team, maar in een aantal groepen herkenbaar in de evaluatiepraktijk.</p>
<p>Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig / volledig</i></p>	<p>Om wereldoriëntatie te evalueren, maken de leerkrachten voornamelijk gebruik van eigen toetsen. De toetsen en evaluaties peilen in sommige klassen hoofdzakelijk naar kennis en bieden minder informatie over het verwerven van inzichten, vaardigheden en attitudes. Toch zijn er ook leerkrachten die wereldoriëntatie al breder en ruimer evalueren en daarbij zorgvuldiger afstemmen op de doelen.</p> <p>In verband met rapporteren over wereldoriëntatie lopen de meningen sterk uiteen. Sommige leerkrachten blijven voorstander van een puntenrapport, anderen menen dat voor dit leergebied andere rapporteringswijzen mogelijk moeten zijn.</p>
<p>Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming Zorg</i></p>	<p>In de onderbouw vermeldt het rapport dat er wordt vertrokken vanuit de leefwereld van de kinderen. Per thema krijgen de kinderen voor de verschillende domeinen een letterevaluatie voor kennis, vaardigheden, attitudes, werkhouding en inzet. Niet alle onderdelen worden bij elk thema geëvalueerd. Er is ruimte voor zelfevaluatie door de leerling.</p> <p>In de bovenbouw krijgen de leerlingen een cijferbeoordeling voor wereldoriëntatie. Het is één globaal cijfer, zonder onderscheid van de verschillende domeinen. Het is in de rapportering onduidelijk of het gaat over kennis, vaardigheden of attitudes.</p> <p>Een groot aantal leerkrachten realiseert een meer actieve benadering van wereldoriëntatie en stimuleert de leerlingen tot leren van en met elkaar in groepswerk met heterogeen samengestelde groepen. De leerlingen leren verantwoordelijkheid nemen en samenwerken met anderen. Met duidelijke afspraken op klasniveau creëren vrijwel alle leerkrachten een positieve leeromgeving voor de leerlingen. Hedendaagse leermiddelen worden daarbij deskundig en doelgericht gebruikt.</p>
<p>Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Interne expertise</i></p>	<p>Vaak wordt een ambulante leerkracht ingezet bij een deelgroep in een klasexterne setting voor een identieke opdracht en verwerking. Hierdoor ontstaan twee heterogene deelgroepen met een zelfde opdracht en verwerkingsniveau. De toegevoegde waarde hiervan is beperkt. De leerkrachten menen zo meer mogelijkheden te krijgen om toezicht te houden op het leerproces van de kinderen in een kleine groep. De efficiëntie van deze werkwijze staat in zekere mate ter discussie.</p> <p>Een zelfevaluatie over wereldoriëntatie leidde tot een aantal actiepunten. Naar aanleiding van de resultaten bij netgebonden toetsen reflecteerde het team over de eventuele oorzaken en kwam het tot doelgerichte acties om hierin bij te sturen. De reflectie resulteerde in een bewustere koppeling van de doelen en inhouden aan de toetsen en de evaluatie.</p>

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Curriculum

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze indicator aan het begin van een ontwikkelingsproces.

4.1.1 Onderwijsorganisatie

Motivering

De aanwending van de lestijden en de opdrachtenverdeling komt naast de aandacht voor de behoefte van de leerlingen ook tegemoet aan de behoeften van de school en de leerkrachten. Anderzijds krijgen door middel van de verdeling van de opdrachten de leerkrachten de kans en de tijd om hun talenten ten gunste van de school te benutten.

Het team maakt specifieke keuzes voor verkleinen van groepsaantallen en klasexterne en -interne ondersteuning door ambulante leerkrachten.

De lessenroosters zijn opgebouwd met een urenverdeling volgens de adviezen en verwachtingen van de onderwijskoepel.

De school is georganiseerd in een leerstofjaarklassenmodel. De samenstelling van de leergroepen wordt jaarlijks herzien. Het team reflecteert over noodzakelijke bijstellingen en verbeteringen in de groepsindeling en streeft naar een heterogene groepssamenstelling volgens verschillende criteria. Met de voorkeur van kinderen om klasgenootjes terug te vinden in het volgende leerjaar wordt voorzichtig rekening gehouden.

De school organiseert onthaal- en kijkdagen voor de ouders van de instromende jongste kleuters. De hulp van de kinderverzorgster gaat bewust naar de kleuters met een grotere nood aan verzorgende taken.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Loopbaanbegeleiding

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Het team gaat zorgzaam om met de beslissingen over het zittenblijven van de leerlingen. De schoolvisie geeft aan dat zorgvuldig moet overwogen worden in hoeverre een kind nog gelukkig is, nog nieuwe dingen leert en of er voldoende draagkracht is bij de leerkracht, de school of de ouders.

De school heeft de gegevens van zittenblijven in het leerlingvolgsysteem verzameld maar heeft geen duidelijk zicht op het percentage in vergelijking met referentiescholen. Een relatief groot aantal kinderen zit een jaar over in de eerste graad van de lagere afdeling. Herkleuteren komt zelden voor. De leerkrachten houden in de kleuterafdeling rekening met de werkhouding en het gedrag van de kleuter en de mate waarin hij de doelen al dan niet bereikt. Anderstalige nieuwkomers worden meestal in een lager leerjaar geplaatst volgens een niveaubepaling voor wiskunde.

Het team organiseert een project dat de overstap van de kleuter- naar de lagere afdeling moet begeleiden. Er zijn allerlei gevarieerde activiteiten en een afsluitmoment met de ouders. Ouders krijgen informatie over het project met een nieuwsbrief en zijn betrokken bij een slotmoment.

Het zorgbeleid is afgestemd op een structuur waar de eerste verantwoordelijkheid bij de klasleerkracht ligt en meer en meer volgens de principes van het handelingsgericht werken. Voor een aantal leerlingen is een handelingsplan aangemaakt. Slechts in laatste instantie en na overleg met alle betrokkenen kan besloten worden tot een overstap naar het buitengewoon onderwijs.

De school volgt de ontwikkelingsevolutie op en registreert belangrijke gegevens in een kindvolgsysteem. In de kleuterafdeling bestaat dat uit een observatiebundel aan de hand van de leerplandoelen zoals die gebruikt worden vanuit het netgebonden digitale systeem. Leerkrachten vullen dat twee keer per jaar in. Tussentijds worden relevante zaken aangevuld in een leerlingendossier op een digitaal platform. In de lagere afdeling bestaat het dossier uit de gegevens op het platform. De leerlingen worden getoetst met methodeonafhankelijke toetsen voor lezen, spelling en wiskunde. Over de functionaliteit van het systeem zijn niet alle leerkrachten het eens. Sommigen stellen de ondersteunende waarde en de doeltreffendheid van het systeem in vraag.

Bij de overstap naar een volgend leerjaar bespreken de betrokken leerkrachten de leerlingen. De leerlingendossiers zijn voor iedereen ter inzage. Door de veelvuldige formele en informele contacten zijn de leerkrachten vrij goed op de hoogte van de evolutie van de kinderen of van belangrijke aandachtspunten of problemen.

De school hanteert nauwgezet goede afspraken en procedures om de ouders te betrekken bij belangrijke beslissingen of adviezen over hun kind.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het schoolteam meent dat het vooral de directeur is die richting geeft aan het werk en de koers bewaakt en dat teamleden daarin een belangrijke rol vervullen, inspraak krijgen en hun deskundigheid kunnen benutten. Vrijwel alle teamleden waarderen de inzet en de betrokkenheid van de directie. De leiderschapstijl draagt bij tot het positief pedagogisch klimaat in de school.

Het team meent dat de directeur veel belang hecht aan het creëren van een schoolsfeer die de interpersoonlijke relaties en het professioneel functioneren van het team bevordert.

In de school zijn een groot aantal werkgroepen actief die een zekere autonomie krijgen in hun werking. De directeur volgt de werking op. Werkgroepen bepalen zelf hun agenda. Planning en werking zijn flexibel maar niet vrijblijvend. Vrijwel alle leerkrachten engageren zich omdat de meeste leerkrachten aansluiten bij een werkgroep waar een persoonlijke interesse voor is. Een kernteam met de directie, de zorgcoördinator en de zorgleerkrachten heeft een ondersteunende functie.

De directeur blijft op de hoogte van de kwaliteit van het werk door klasbezoeken en functioneringsgesprekken of informele gesprekken. Soms is er een controle van de agenda's van de leerkrachten. De feedback hierop is vrij summier.

De meeste leerkrachten bevestigen dat de directeur zeer bereikbaar is voor alle participanten.

Een afvaardiging van de leerkrachten was betrokken bij de ontwikkeling van het pedagogisch project. Deze visie is gecommuniceerd met de ouders via de schoolbrochures en het schoolreglement. Soms wordt op de schoolvisie gereflecteerd bij belangrijke schoolontwikkelingen of schoolprocessen.

Voorafgaand aan de introductie van de digiborden is er een visie daaromtrent ontwikkeld. Het nieuwe ICT-beleid is gekoppeld aan de schoolvisie en aan de eindtermen.

Het team kenmerkt zich door een grote betrokkenheid. Een open gespreks- en overlegcultuur zorgt voor een kwaliteitsvolle besluitvorming. De leerkrachten geven aan dat zij ruimte krijgen tot initiatief en dat beslissingen in consensus worden genomen of met terugkoppeling naar het team.

Maandelijks zijn er personeelsvergaderingen; soms afzonderlijk voor de kleuterafdeling en lagere afdeling. Er is geregeld extra overleg met de kleuterafdeling. Nieuwe zaken worden op personeelsvergaderingen aangebracht en eventueel verder uitgewerkt in werkgroepen.

Het team is positief over de inbreng van het centrum voor leerlingenbegeleiding bij het wekelijks overleg.

De school heeft in zekere mate aandacht en een groeiende expertise om prioriteiten te ontwikkelen vanuit een duidelijke visie. De school wordt zich meer bewust van het belang van de zorg voor eigen kwaliteit. Zelfevaluatie is een deel van het schoolbeleid. Het team maakt hiervoor gebruik van verschillende instrumenten om zicht te krijgen op de eigen kwaliteit en acties op te zetten om de eigen kwaliteit te verbeteren. Het impact ervan op het team is echter nog zeer divers. Alle teamleden namen deel aan een gerichte analyse van de schoolkwaliteit. Niet alle leerkrachten herkennen de gevoerde SWOT-analyse als een moment van zelfevaluatie.

Planningsdocumenten worden beperkt gebruikt als functionele werkdocumenten die de kwaliteit van het onderwijs ondersteunen en zijn voor sommige leerkrachten slechts een verantwoordingsdocument.

De school voert geen talenbeleid maar heeft wel, zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling, voldoende aandacht voor de taalvaardigheid van de kinderen.

In de GOK-werking (gelijke onderwijskansen) koos de school voor de uitwerking van de thema's taalvaardigheid, socio-emotionele ontwikkeling en ouderbetrokkenheid. Daarbij werden de aangegeven procedures gevolgd. Dit leidde onder meer tot de ontwikkeling van een aantal procedures en instrumenten die geïmplementeerd werden in de school- en de klaswerking. Door de recente wijziging en aangroei van GOK- naar SES-middelen (sociaaleconomische status van de leerlingen) beschikt de school nu over meer middelen om haar gelijke onderwijskansenbeleid te integreren in haar zorgbeleid. Bij de aanwending van de SES-middelen werd een aantal criteria gehanteerd om een doelgerichte ondersteuning in beide niveaus en in alle klasgroepen te organiseren.

Het nascholingsplan is gericht op duidelijke schoolprioriteiten. Na overleg met de directeur kunnen er individuele nascholingen gevolgd worden die in de mate van het mogelijke aansluiten bij het jaarthema.

Het team heeft zich niet bezonnen over de impact van de (veelvuldige) stages die uitgevoerd worden door studenten uit de lerarenopleiding en die daarbij werken vanuit (instrumenten bij) de leerplannen van een ander net. Hierdoor voldoet de school niet aan de verwachtingen van het schoolbestuur en aan de erkenningsvoorwaarde die stelt dat een officiële school de leerplannen moet volgen van het gemeenschapsonderwijs, OVSG of POV, of eigen leerplannen ermee verenigbaar. (Decreet Basisonderwijs art. 62 §2 2°)

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het thematisch aanbod in de kleuterschool dat leidt tot een breed en samenhangend geheel waarin de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie nagestreefd worden.
- De bijzondere aandacht voor het domein lezen en het leesplezier.
- Het vrij consequent gebruik van de onderwijsleerpakketten voor Nederlands in de lagere afdeling waardoor continuïteit en graduele opbouw gerealiseerd worden.
- Alle klassen en leerlingen worden voorzien van actuele leermiddelen en voorzieningen die nastreven en realiseren van de doelen faciliteren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school werkt op een participatieve wijze de aspecten van de onderwijsorganisatie uit zoals blijkt uit de aanwending van de lestijden.
- De school neemt waardevolle organisatorische maatregelen om het parallel- en zorgoverleg structureel te verankeren.
- Bij de ondersteuning van de kleuters en de leerlingen bij hun leertraject onderneemt de school maatregelen en acties om de loopbaanbegeleiding zo doeltreffend mogelijk te organiseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het open en participatief leiderschap.
- Teamleden met bijzondere competenties of interesses krijgen kansen en worden aangemoedigd om die ten gunste van de schoolwerking te benutten.
- Alle teamleden tonen het engagement om een participatief en doelgericht beleid uit te werken.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling kan het team het traject voor wereldoriëntatie verder uitwerken zodat zowel het aanbod als de evaluatie volledig voldoet aan de verwachtingen van de overheid.
- In de kleuterafdeling de volledigheid van het onderwijsaanbod verder screenen om te komen tot een graduele opbouw vanuit het referentiekader.
In de kleuterafdeling de uitwerking van de planningsdocumenten en -werkwijzen optimaliseren.
- In de lagere afdeling de uitwerking van de planning op punt stellen in functie van een graduele opbouw en verticale samenhang.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een gezamenlijke reflectie op de organisatorische keuze in functie van de effecten ervan op de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Toezien op het correct gebruik van de leerplannen door kandidaat- en beginnende leraren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Als officiële school de leerplannen volgen van het gemeenschapsonderwijs, OVSG of POV, of eigen leerplannen ermee verenigbaar.

Wat betreft de regelgeving

- Als officiële school de leerplannen volgen van het gemeenschapsonderwijs, OVSG of POV, of eigen leerplannen ermee verenigbaar, zoals bepaald in het Decreet basisonderwijs, art. 62, §2, 2°.
- De procedure voor de toekenning van de getuigschriften naleven voor wat betreft de notulen van de klassenraad zoals beschreven in het Decreet basisonderwijs- art. 53-57 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 24-11-1998.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Erik Verhoeven de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	